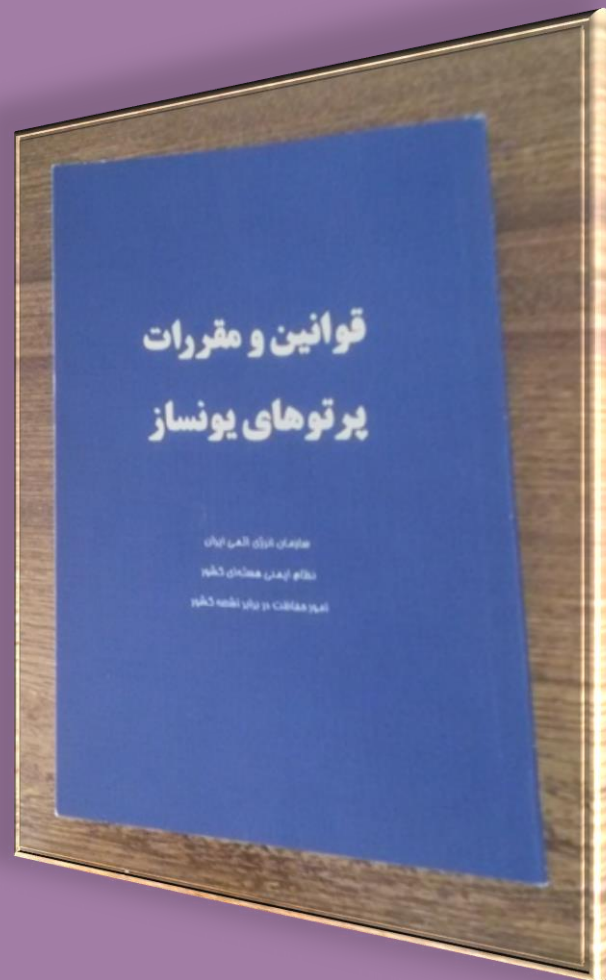

قوانین و استانداردهای حفاظت در برابر اشعه

حفاظت در برابر اشعه: پرتونگاری صنعتی
(ویرایش نخست - ۱۳۹۵)

۲۲ اسلاید

آنچه می‌آموزید!

عناوین

- قانون حفاظت در برابر اشعه
- مرکز نظام ایمنی هسته‌ای
- بازرسی
- مزایای پرتوکاری
- استاندارد پایه
- جمع‌بندی

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

قانون حفاظت در برابر اشعه

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع بندی

- در فروردین ماه سال ۱۳۶۸ ه. به منظور حفاظت کارکنان، مردم، نسل‌های آینده، و محیط زیست در برابر اثرات زیان‌آور تابش قانونی در مجلس شورای اسلامی تصویب شد.

قانون حفاظت در برابر اشعه ۳۳

فصل اول - کلیات

ماده ۱- اهداف

با توجه به گسترش روزافزون کاربرد اشعه (پرتوها) در امور مختلف و ضرورت حفاظت کارکنان، مردم، نسل‌های آینده و محیط در برابر اثرات زیان‌آور اشعه، مقررات ذیل تدوین گردیده است.

ماده ۲- تعاریف

- ۱- "اشعه" یا "پرتوها" شامل اشعه یونساز و غیریونساز می‌باشد.
- ۲- "منابع مولد اشعه" به مواد پرتوزا (رادیواکتیو) اعم از طبیعی و یا مصنوعی و یا مواد و اشیاء حاوی آن و یا دستگاهها و تأسیسات مولد اشعه اطلاق می‌گردد.
- ۳- "کار با اشعه" هرگونه کار یا فعالیتی است که در ارتباط با منابع مولد اشعه انجام شود.

قانون حفاظت در برابر اشعه

مصوب فروردین ماه ۱۳۶۸

مفاد قانونی

• طبق قانون

– شرکت‌های پرتونگاری باید

- از یک واحد قانونی پروانه بگیرند (ماده‌ی ۴).
- یک شخص مسئول داشته باشند (ماده‌ی ۵)،
- یک مسئول فیزیکی بهداشت داشته باشند (ماده‌ی ۵)، و
-

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

مفاد قانونی مربوط به پرتوکاران

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

• طبق قانون، پرتوکاران باید

- قبل از استخدام، به صورت دوره‌ی، و پس از ترک کار معاینه‌ی پزشکی شوند (ماده‌ی ۹)،
- بالای ۱۸ سال داشته باشند (ماده‌ی ۱۰)،
- از نظر پزشکی منعی برای کار با اشعه نداشته باشند (ماده‌ی ۱۰)، و
- وسایل حفاظت پرتوی را طبق دستورالعمل‌ها استفاده کنند (ماده‌ی ۱۲).

جرایم مربوط به پرتوکاران

قانون حفاظت
مرکز نظام
بازرسی
مزایای پرتوکاری
استاندارد پایه
جمع بندی

- طبق قانون (ماده ی ۱۸)، موارد زیر برای پرتوکاران جرم محسوب می شود
 - عدم استفاده از وسایل حفاظت پرتوی،
 - عدم رعایت دستورالعمل های حفاظتی،
 - استفاده از منابع پرتو، بدون نظارت مسئول فیزیک بهداشت،
 - عدم هم کاری با بازرسان واحد قانونی، و
 - ایجاد اختلال در منابع پرتو.

نکته‌ی حفاظتی

آسیب دیدن در اثرِ پرتوگیری جرم نیست.
در این موارد با صداقتِ کامل با کارشناسانِ واحدِ
قانونی هم‌کاری کنید!

مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور (واحد قانونی)

قانون حفاظت
مرکز نظام
بازرسی
مزایای پرتوکاری
استاندارد پایه
جمع بندی

- به موجب قانون تصویب ضوابط حفاظت در برابر اشعه، و نظارت بر اجرای این ضوابط برعهده‌ی سازمان انرژی اتمی ایران است که این مسئولیت به مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور تفویض شده است.

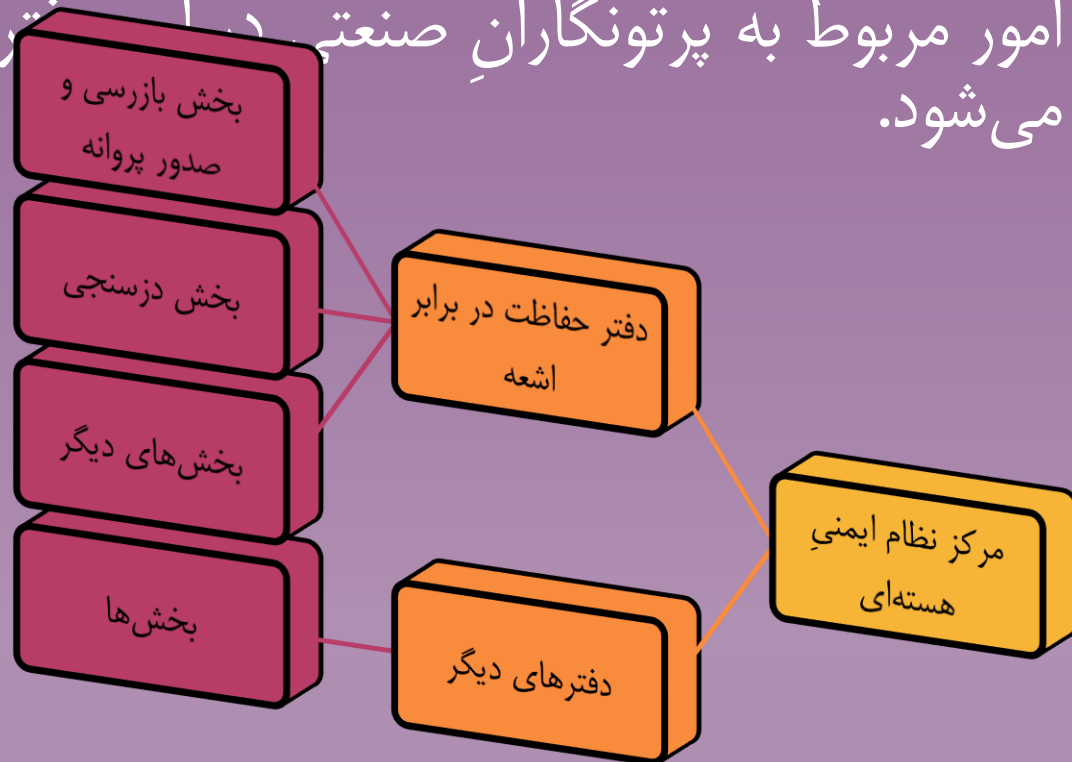

www.aeoi.org.ir/inra/

دفتر حفاظت در برابر اشعه

- مرکز نظام دارای دفتری است به نام دفتر حفاظت در برابر اشعه.

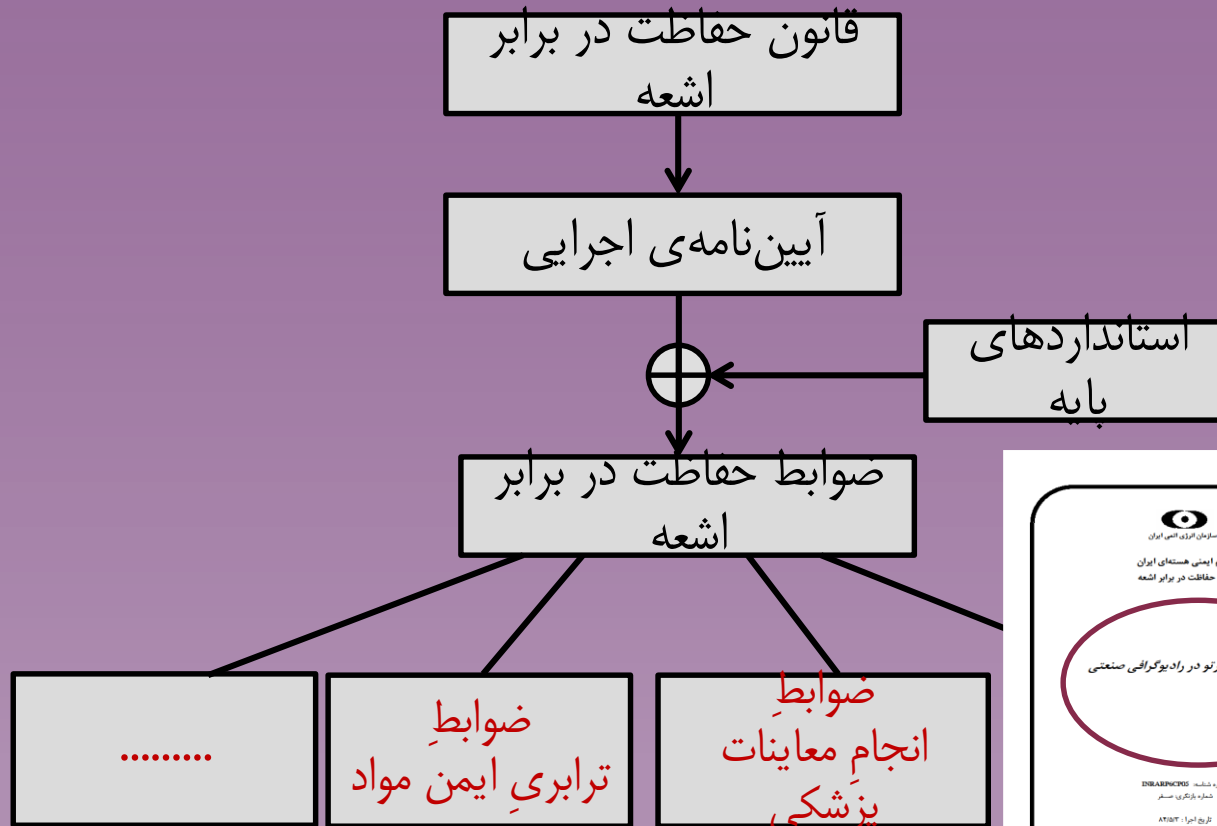
– امور مربوط به پرتونگاران صنعتی در دفتر انجام می شود.

قانون حفاظت
مرکز نظام
بازرسی
مزایای پرتوکاری
استاندارد پایه
جمع بندی

ضوابط مرکز نظام

- مرکز نظام، به موجب قانون می تواند ضوابطی تنظیم کند.

- قانون حفاظت
- مرکز نظام
- بازرسی
- مزایای پرتوکاری
- استاندارد پایه
- جمع بندی

روابط پرتونگاران با مرکز نظام

- پرتونگاران در مواردی مستقیماً با کارشناسان واحد قانونی ("دفتر حفاظت در برابر اشعه"ی مرکز نظام) سروکار

nrpd@aeoi.org.ir

بازرسی

- طبق قانون (ماده‌ی ۱۳)، واحد قانونی باید از مراکز دارای پروانه بازرسی و بر کار آن‌ها نظارت کند.
- هدف از انجام بازرسی، درنهایت، حفظ سلامت مردم و به‌ویژه پرتوکاران است.
- بازرس‌ها برای رسیدن به این هدف روش‌هایی دارند.

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

وظایفِ بازرس

• بازرس وظیفه دارد

- از سلامت و استاندارد بودن تجهیزاتِ پرتونگاری مطمئن شود.
- از این که شما درست از تجهیزات استفاده می کنید مطمئن شود.
- از این که دیگران (دارنده‌ی پروانه، شخص مسؤل، و مسؤل فیزیک‌بهداشت) وظایف‌شان را در قبالِ شما به درستی انجام دهند مطمئن شود.
- به پرسش‌های حفاظتیِ شما پاسخ دهد.

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

نکته‌ی حفاظتی

خرابی یا استاندارد نبودن تجهیزات به پرتوکار بیش
از همه آسیب می‌رساند!

رابطه‌ی پرتوکار با بازرس

• پرتوکار حق دارد

– از بازرس کارت شناسایی و معرفی‌نامه از واحد قانونی بخواهد.

– از بازرس به واحد قانونی شکایت کند.

• بازرس حق ندارد

– خارج از چارچوب ضوابط درخواستی از پرتوکار داشته باشد؛ برای نمونه از او مدارک شخصی بخواهد.

– از پرتوکار هدیه یا وجهی دریافت کند.

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

پرسش‌های متقابل

قانون حفاظت
مرکز نظام
بازرسی
مزایای پرتوکاری
استاندارد پایه
جمع‌بندی

تجهیزات ایمنی لازم در اختیار من قرار داده نمی‌شود.

شرکت من از پرتونگاران آموزش ندیده استفاده می‌کند.

بازرس: مرز ناحیه‌ی کنترل شده کجاست؟

بازرس: می‌توانی آهنگ دز را اندازه‌گیری؟

نشانه‌هایی دارم. نگارنده؟ نکند پرتوگیری غیرعادی داشته‌ام؟

ندانسته وارد ناحیه‌ی ممنوعه شده‌ام. چه کار کنم؟

مزایای پرتوکاری

- طبق قانون (ماده‌ی ۲۰)، مزایای زیر برای پرتوکاران در نظر گرفته می‌شود
 - کاهش ساعت کار هفتگی،
 - افزایش مرخصی استحقاقی سالانه،
 - افزایش سنوات خدمت، و
 - دریافت فوق‌العاده‌ی کار با اشعه.

قانون حفاظت
مرکز نظام
بازرسی
مزایای پرتوکاری
استاندارد پایه
جمع‌بندی

آیین‌نامه‌ی اجرایی

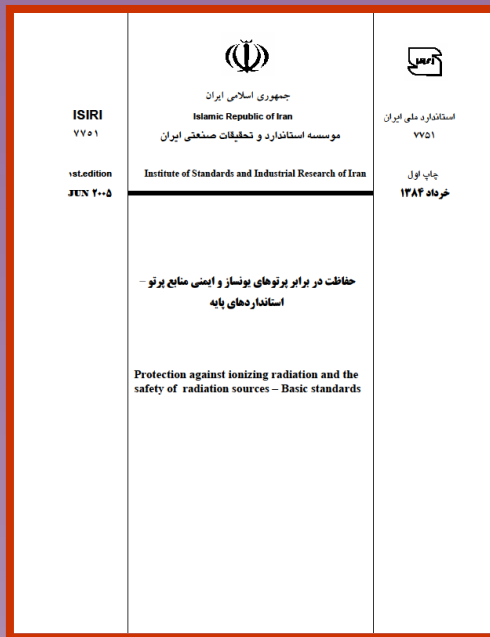
- آیین‌نامه‌ی اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه در اردیبهشت ۱۳۶۹ ه. تهیه شد. طبق این آیین‌نامه
 - پرتوکاران به دو گروه (الف) و (ب) تقسیم می‌شوند (ماده‌ی ۲)،
 - پرتوکاران گروه الف (از جمله پرتونگاران صنعتی) باید دست‌کم سالی دو بار معاینه‌ی پزشکی شوند (ماده‌ی ۱۵)

• هزینه‌ی این معاینات بر عهده‌ی پروانه پرداخت کند.

استانداردهای پایه‌ی حفاظت در برابر اشعه

- برای اجرای قانون، استاندارد‌ی توسط واحد قانونی تهیه شده، و در خرداد ۱۳۸۴ به تصویب مؤسسه‌ی استاندارد رسیده است.
- تعاریف، حدود دز، و بسیاری از اصطلاحات حفاظتی که در پرتونگاری رایج است در این مدرک تعریف شده است.

قانون حفاظت

مرکز نظام

بازرسی

مزایای
پرتوکاری

استاندارد پایه

جمع‌بندی

جمع‌بندی

- برای حفاظت از مردم، پرتوکاران، و محیط زیست قانون و استانداردی وجود دارد.
- مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور اجرای قوانین و استانداردها را سامان‌دهی می‌کند.
- مرکز نظام برای انجام وظیفه‌اش، که حفظ سلامتی پرتونگاران هم هست، برای کار پرتونگاری صنعتی پروانه صادر می‌کند و بازرسی می‌کند.

قانون حفاظت
مرکز نظام
بازرسی
مزایای پرتوکاری
استاندارد پایه
جمع‌بندی

پرسش؟

